www.dobsina.sk www.mestodobsina.sk ročník XV. č. 04 – apríl 2022

DOBŠINSKÉ NOVINY

mesačník obyvateľov
MESTA DOBŠINÁ

V Dobšinej sme si aj tento rok pripomenuli Deň učiteľov

V stredu 30. marca 2022 sa uskutočnilo pri príležitosti Dňa učiteľov ich slávnostné prijatie v priestoroch historickej radnice mesta Dobšiná. V tento deň sa zišli riaditelia a zástupcovia učiteľov, ktorí pôsobia na území mesta Dobšiná o 14-ej hodine v sobášnej sieni mesta. V uvoľnenej atmosfére za sprievodného kultúrneho programu, ktorý pripravila ZUŠ a ZŠ Dobšiná, boli prijatí primátorom mesta, Jánom Slovákom, ktorý vyzdvihol a ocenil ich náročnú prácu, ktorou denne prispievajú k tomu, aby formovali našu budúcnosť – mladých ľudí.

Deň učiteľov sa v Slovenskej republike slávi ako spomienka na narodenie Jana Amosa Komenského (28. 3. 1592) od roku 1955, ale v iných krajinách sveta si pedagogickí pracovníci svoj deň pripomínajú 5. októbra. J.A. Komenský sa zaradil k najvýznamnejším pedagogickým osobnostiam v dejinách. Jeho hlavným cieľom bolo poskytnutie vzdelania pre všetkých, bez ohľadu na rasu, či sociálne postavenie. Vynucoval si osobitý prístup k žiakovi, ale

pokračovanie str. 2

Priamo na námestí v Dobšinej vítali jar

Tohtoročná jar nám len veľmi opatrne a nesmelo klope na dvere. Zima ešte stále ukazuje svoju silu a nechce sa vzdať svojej vlády. No aj napriek tomu sme sa v centre voľného času rozhodli, že jari trošku dopomôžeme a privítame ju na Námestí baníkov práve v pondelok, 04. apríla 2022. Pripravili sme pre našich obyvateľov pred budovou Mestského úradu domček plný kvetov spolu s rodinkou zajacov, ktorí sú jedným zo symbolov jari.

Okrem toho sme vyzdobili aj prvý veľkonočný stromček pestrofarebnými kraslicami, vtáčikmi a stuhami. Veľmi nás potešilo, že aj napriek počiatočnému zlému počasiu naše pozvanie prijali materská škôlka, špeciálna základná škola, stredné odborné učilište a základná škola, ktoré si vy-

pokračovanie str. 2

Dobrovoľníci **vyčistili okolie**

Dovedna 16 ľudí v nedeľu 10. apríla 2022 zorganizovalo spoločnú brigádu. Ich cieľom bolo upratať prírodu v okolí Dobšinej. Na tejto jednodňovej akcii si pre svoju dobrovoľnícku aktivitu vybrali hojne navštevované lokality v okolí. Zamerali sa najmä na úsek Ramže pred mostom v smere na družstvo, sad, bežeckú trať nad hlavným cintorínom a taktiež cestu k známej Žobráckej studničke.

Ako môžete vidieť na záberoch z výsledku ich snaženia, za pár hodín vyzbierali túto veľkú kopu odpadu. Okolitá príroda sa tak vďaka aj týmto dobrovoľníkom zbavila vyše 200 kilogramov odpadu, ktorý poputuje v spolupráci s mestskou spoločnosťou Technické služby mesta Dobšiná do zberného dvora. Ako pre Dobšinské noviny povedal riaditeľ TS, Róbert Mol,: „Akékoľvek takéto aktivity skupín obyvateľov, alebo aj jednotlivcov vítame. Odpad a jeho vyhadzovanie do prírody sa stáva čoraz väčším problémom.

Ľudia si neuvedomujú, že skôr, či neskôr nám toto jednanie príroda vráti a to tým, že miesta, kde sme predtým chodievali oddychovať sa nám menia na nelegálne skládky, alebo sa v ich okolí povaľuje toľko plastov a iného odpadu, že to vie pokaziť príjemné chvíle, nehovoriac o samotnej záťaži pre životné prostredie. Ďakujeme každému, kto sa rozhodne žiť v čistom prostredí, zachovať čistú prírodu a priložiť ruku k týmto cieľom.“ Veríme, že aj táto akcia dobrovoľníkov motivuje ďalších obyvateľov.

Text: J. Karika
foto: dobrovoľníci

Priamo na námestí vítali jar...

dokončenie zo str. 1

zdobili ten „svoj“ stromček. Okrem nich sa do výzdoby zapojili aj zamestnanci kultúrneho domu. Celé podujatie nám spestrila aj reprodukovaná ľudová hudba, ktorá podnietila prítomných škôlkarov a ich pani učiteľky k tancu.

Podujatie sa určite zapáčilo aj očakávanej jari, pretože aj napriek raňajšiemu sneženiu sa nám krásne vyjasnilo a spoza oblakov vyšlo zvedavé slniečko, ktoré nás počas celej akcie príjemne hrialo nielen na tele, ale aj na duši. Veríme, že sa naša veľkonočná výzdoba bude všetkým páčiť a bude skrášľovať naše mestečko čo najdlhšie. Naše poďakovanie pri realizácii patrí Mestu Dobšiná, Podniku služieb, Mestským lesom, ako aj škôlke a všetkým školám mesta.

Mgr. S. Tešlárová
foto: J. Karika

OZNAMY PRE OBYVATEĽOV

AMBULANCIE
Mesto Dobšiná oznamuje občanom mesta, ako aj okolitých obcí, že v Centre integrovanej zdravotnej starostlivosti v Dobšinej (budova Zdravotného strediska) je od apríla 2022 v prevádzke ambulancia gynekológie. Ordinačné dni sú nasledovne:
MUDr. Igor Olšavský:
ordinuje každý druhý týždeň v stredu. Objednávky na vyšetrenie vybavujú telefonicky na tel. č. 058/732 9668.
MUDr. Attila Lesko:
ordinuje každý týždeň vo štvrtok od 21. 4. 2022. Objednávky na vyšetrenie vybavujú telefonicky na tel. č. 058/734 3243.

KONTROLA ODPADOV A ICH TRIEDENIA
Mesto Dobšiná oznamuje obyvateľom, že v najbližších týždňoch bude realizovaná kontrola pri zbere komunálneho odpadu, ktorú budú prevádzať pracovníci Technických služieb mesta Dobšiná. Kontrola sa bude zameriavať na triedený zber a v rámci kontroly sa vizuálne zhodnotí, či je odpad vhodný na uloženie na skládku. Ak sa v odpade budú nachádzať komodity určené k triedenému zberu, bude obyvateľ písomne upozornený na povinnosť tieto komodity vytriediť.

V Dobšinej sme **si pripomenuli...**

dokončenie zo str. 1

taktiež vyučovanie v jeho materinskom jazyku, čo bolo napríklad v dobách hlbokej maďarizácie doslovne neprístojnou požiadavkou. Veril v to, že vzdelanie a škola robí človeka lepším. V jeho šľapajach a činoch, ktoré sú i dnes pre mnohých vzorom, pokračujú vyučujúci dodnes.

Veľmi často si však mnohí uvedomia prácu pedagógov až vtedy keď sami dospejú. Skrz mnohé problémy, ktoré im neraz ich študenti uštedria, sa musia popasovať aj s byrokraciou, či finančne nedoceneným ohodnotením. Aj napriek týmto skutočnostiam svoje povolanie berú ako poslanie, nehľadiac na osobnú obetu. Primátor mesta Dobšiná, Ján Slovák pre Dobšinské noviny povedal: „Hovorí sa, že učiteľ je jedno z najťažších povolaní a myslím, že sa s týmto konštatovaním môžeme stotožniť. Všetci si iste pamätáme na svoje školské časy, na všetky tie krásne spomienky spojené s prvými písmenkami, básničkami, športovými súťažami, školskými výletmi s prvými láskami. Pri všetkom tom s nami svorne kráčali naši učitelia, ktorí nám venovali veľké množstvo úsilia, aby sme do života vstupovali s potrebnými vedomosťami. Patrí im rešpekt a samozrejme obrovské poďakovanie za ich nenahraditeľnú prácu, ktorú si nesmierne vážime. Prajem všetkým učiteľom hlavne veľa zdravia, pracovných úspechov, trpezlivosti, pevných nervov a aby svoju dôležitú prácu mali navždy možnosť vykonávať s radosťou v slobodnej krajine.“

Na stretnutí boli primátorom mesta Dobšiná, Jánom Slovákom, zástupcami samosprávy a vedúcou Školského úradu v Dobšinej, Mgr. Monikou Dúdorovou ocenení aj pedagógovia, ktorí sa svojou dlhoročnou prácou a často na úkor svojich osobných životov venovali svojim žiakom. Z tejto príležitosti boli preto udelené plakety Jána Amosa Komenského týmto deviatim pedagógom a nepedagogickým pracovníkom pôsobiacim na území nášho mesta: Mgr. Katarína Hlaváčiková, Mgr. Renáta Molčanová, Mgr. Božena Kubányiová, Mgr. Adriana Barnáková, Milan Chochol, Mária Rozložníková, Jana Lichnerová, Mgr. Viera Benediktyová, Bc. Ingrid Oravcová. Našim učiteľom blahoželáme a prajeme veľa síl a motivácie v ich práci.

Text: J. Karika, foto: Mgr. M. Dúdorová

Medzinárodný deň Rómov v Komunitnom centre

Medzinárodný deň Rómov je jeden z najvýznamnejších dní pre rómsku komunitu. Pracovníčky komunitného centra boli nápomocné obyvateľom mesta, ktorí mali záujem osláviť tento deň v komunitnom centre. Oslava sa konala dňa 8. apríla 2022 v popoludňajších hodinách. Na úvod miestna kapela zahrala rómsku hymnu „ Gelem, gelem“, ktorá rozcítila všetkých prítomných. Pani Mgr. Viera Bubenčíková pripomenula význam tohto dňa pre rómsku komunitu a dievčatá, ktoré navštevujú komunitné centrum zatancovali temperamentné rómske tance.

Súčasťou popoludnia bola aj ochutnávka tradičného jedla „gója“, ktoré pripravili obyvateľky mesta. Po ochutnávke nasledoval voľný program - neformálne rozhovory a počúvanie rómskych piesní a kto mal chuť mohol, si aj zatancovať. Takto príjemne vo veselej a družnej atmosfére sme spoločne s obyvateľmi mesta strávili popoludnie v našom komunitnom centre.

Tím KCDobšiná, foto: JK

MATERIÁLNE POMÁHAJÚ UKRAJINCOM AJ DOBŠINČANIA

Aj obyvatelia mesta Dobšiná reagujú na nutnú pomoc utečencom z Ukrajiny. Prispievajú čím môžu a výsledná zbierka putuje tam, kde to bude najviac potrebné

Ako môžu pomôcť obyvatelia Dobšinej:

V našom meste Dobšiná je od 02. 03. 2022 do odvolania zriadené zberné miesto materiálnej pomoci otvorené obyvateľom ochotným pomôcť na Námestí Baníkov v priestoroch, kde sídli Turistické informačné centrum Dobšiná od 08:30 do 16:30 hod. Z tohto zberného miesta bude pomoc raz týždenne odvážaná na centrálne miesto v okrese a odtiaľ ďalej distribuovaná tam, kde je potrebná.

Materiálnu pomoc prosíme dodávať v záruke a neporušených baleniach menších rozmerov a jedná sa hlavne o materiál pre deti ako sú plienky, sunar, instantné kaše, detské výživy a podobné príkrmy, vlhčené utierky, prebaľovacie podložky, vreckovky, toaletný papier, zubné kefky, zubné pasty, šampón, sprchový gél, dezinfekciu, obväzy a zdravotnícky materiál, deky, čaje, instantnú kávu, cukor, hroznový cukor, vrecia na odpad, trvanlivé potraviny (najlepšie v pevných obaloch ako sú konzervy atď., vodu a nápoje v malých fľašiach, krabičkách atď. (nie 2l balenia).

Kto má možnosť a chce poskytnúť dočasné ubytovanie je potrebné sa zaregistrovať do databázy na email pomocpreukrajinu@minv.sk a odtiaľ sa budú koordinovane zadeľovať tí, ktorí nemajú kam ísť.

Finančná pomoc je možná cez zverejnené preverené organizácie, alebo cez transparentné číslo účtu pre náš okres: SK 53 0200 0000 0040 0234 9458.

Deje sa niečo zaujímavé vo vašom okolí?

Pošlite nám svoj TIP NA ČLÁNOK

Kontaktujte nás: dobsinske.noviny@dobsina.sk

MESTSKÁ POLÍCIA INFORMUJE

marec 2022

Dňa 9. 3. 2022 v čase o 09.00 hod. počas hliadkovej činnosti na ulici SNP zistený priestupok, nepovolený ambulantný predaj tovaru z motorového vozidla bez povolenia. Skutku sa dopustil občan Poľskej republiky, za čo mu bola uložená bloková pokuta, ktorú zaplatil a ďalší predaj mu bol zakázaný.

Dňa 6. 3. 2022 v čase o 15.30 hod. občan mesta oznámil osobne na oddelení MsP, že mu pre neho neznámi páchatelia ukradli zo zadnej časti pozemku 2 sliepky. Nakoľko má na pozemku fotopascu, šetrením boli zistení páchatelia. Z dôvodu podozrenia zo spáchania trestného činu, bola vec odstúpená OO PZ v Dobšinej.

Dňa 7. 3. 2022 v čase o 10.00 hod. bola hliadka, na základe oznámenia od občanov, preveriť udalosť na ulici Novej, kde malo dôjsť k poškodeniu mestskej zelene – strieborná jedľa, ktorú sa mal pokúsiť zrezať v nočných hodinách neznámy muž. Šetrením bol zistený páchateľ a vec bola odovzdaná OO PZ Dobšiná, nakoľko spôsobená škoda prevyšuje hranicu priestupku.

Dňa 19. 3. 2022 v čase o 10,00 hod. sa na oddelenie MsP dostavil občan mesta, ktorý uviedol, že mu z dvora rodinného domu neznámy malý páchateľ ukradol šteňa nemeckého ovčiaka, ktorého vytiahol na chodník popod bránu a odišiel s ním preč. Pomocou kamerového záznamu bol zistený páchateľ priestupku, ktorý sa k skutku priznal a šteňa vrátil majiteľovi. Nakoľko sa jednalo o maloletú osobu, bol oboznámený zákonný zástupca maloletého a vec bola odložená.

Dňa 24. 3. 2022 v čase o 22.15 hod. bolo na oddelenie MsP telefonicky oznámené, že na ulici Budovateľskej v bytovke č.953 dochádza k rušeniu nočného kľudu. Po príchode na miesto hliadka preverila oznámenie a upozornila obyvateľov bytu na porušovanie zákona, za ktorú im bola uložená bloková pokuta, ktorú zaplatili.

Dňa 28. 3. 2022 v čase o 16.00 hod. na základe zverejnenia videa na sociálnej sieti, hliadka preverila udalosť na náučnom chodníku z Ramže smer Alweg, kde malo dôjsť k vzniku čiernej skládky neznámym páchateľom. Po príchode na miesto hliadka zistila, že sa jedná o domový odpad. Šetrením a na základe informácií od občanov bol zistený páchateľ, ktorý odpad vyvážal z rodinného domu, ktorý kúpil. Bola mu uložená bloková pokuta a čiernu skládku musel odpratať.

Mestská polícia v Dobšinej

Vypátrali pôvodcu **nelegálnej skládky odpadov v Ramži**

S problémom nelegálnych skládok odpadov sa borí celý svet, Slovensko, ale aj každé mesto, či obec. Dobšiná v tomto smere nie je nijakou výnimkou. Mesto sa pri výskyte takýchto javov snaží prostredníctvom Mestskej polície a Technických služieb nahlásené skládky čo najrýchlejšie riešiť, no tiež vypátrať pôvodcu nelegálne navozených odpadov. Posledný prípad však zobral dych aj skúseným mestským policajtom, ktorí riešili už desiatky prípadov čiernych skládok, ktorých zhodným znakom je ignorovanie nariadení a neúcta k životnému prostrediu.

Cez sociálne siete bolo v posledných dňoch zverejnené video, ktoré zachytávalo nelegálnu skládku odpadov priamo na náučnom chodníku v smere do Ramže, ktorá je pre svoju blízkosť a nenáročnosť terénu hojne navštevovaná obyvateľmi mesta. Páchateľ si s ničím nedal veľkú námahu a kopy najrôznejších zmesí odpadov jednoducho navozil a vyhádzal priamo do prírody zrejme s úmyslom, že sa s ním príroda vysporiada sama. Páchateľ, ktorému až príliš málo záleží na životnom prostredí, svojim počínaním poriadne pobúril verejnosť. Pri pláne zbaviť sa nebadane odpadu sa však veľmi prerátal.

„Začali sme konať na základe telefonátu, že po sociálnej sieti sa šíri video o nelegálnej skládke odpadov v katastrálnom území mesta. V pondelok 21. 03. 2022 sme situáciu preverili priamo v teréne, kde bolo zistené, že objem odpadu, ktorý sa na ceste do Ramže nachádzal tam musel byť cielene dovezený priamo z obydlia. Začali sme objasňovanie, kde aj pomocou kamerového systému a informácií z terénu bol vypátraný 30-ročný obyvateľ mesta Dobšiná. Ten mal ešte v piatok 18. 03. 2022 na dodávke bielej farby vyviezť zmiešaný odpad za mesto na cestu v smere do Ramže a tam sa ho jednoducho zbavil," povedal náčelník Mestskej polície v Dobšinej, Jaroslav Plačko.

Ako nám ďalej objasnil, páchateľovi bolo preto nariadené okamžité vypratanie skládky, vyvezenie odpadu na miesto určené k jeho uskladňovaniu, zabezpečenie jeho likvidácie na vlastné náklady a určite ho nepotešila ani bloková pokuta. „V podobných prípadoch žiadame obyvateľov, aby nestrácali čas so zverejňovaním podobných prípadov po sociálnych sieťach, ale nahlasovali nám ich ihneď ako je to možné osobne, alebo cez telefónne číslo 058/7941700. Práve včasným nahlásením sa totiž zvyšujú šance na vypátranie pôvodcov nelegálnych skládok a zabezpečiť sa vie aj najrýchlejšia úprava okolia, z ktorého si niekto svojvoľne dokázal urobiť smetisko," uzavrel za Mestskú políciu v Dobšinej, Jaroslav Plačko a podotkol, že tieto činy môžu mať za následok aj trestné stíhanie.

Text: Juraj Karika, Foto: MsP

Dni Zeme 2022 v meste Dobšiná

Mesto Dobšiná oznamuje občanom, že v spolupráci s Technickými službami mesta Dobšiná s.r.o. v rámci Dňa Zeme 2022 zabezpečí bezplatné pristavenie štyroch veľkokapacitných kontajnerov s objemom 3,5 m3, ktoré budú rozmiestnené v uliciach nášho mesta nasledovne:

Dátum	Stanovištia
V dňoch 22.-25. apríl	Futbalové ihrisko - parkovisko
	Hronská -Bujak – za obchodom
	Mierová, Severná
	Turecká
V dňoch 29. – 2. máj	SNP – mestský park
	SNP – parkovisko Coop Jednota
	SNP - Gymnázium
	Kúpeľná
V dňoch 6. – 9. mája	Vlčia dolina
	Hnilecká - Skalná
	P.J. Šafárika
V dňoch 13. – 16. mája	Sídlisko Rozkvet
	Zimná – pod školou
	Zimná – ev. kostol
	Zimná – Železničná

Do týchto nádob môžu obyvatelia umiestňovať iba veľkorozmerný domový odpad (starý, najlepšie rozobratý drevený a čalúnený nábytok, koberce, matrace a pod.)

Upozorňujeme občanov, že do týchto kontajnerov nepatrí elektroodpad (napr. chladničky, práčky, televízory, počítače, monitory a pod.) ani na zber biologického odpadu (tráva, konáre, slama), ani na odpad s výskytom nebezpečných látok (batérie, žiarivky). Zber týchto druhov odpadov bude neskôr zabezpečený prostredníctvom iných, mobilných zberov, o ktorých budú obyvatelia mesta informovaní na úradnej tabuli mesta a uverejnením na internetovom portáli mesta Dobšiná.

Kontajnery sú určené pre obyvateľov – fyzické osoby, nie firmy.

MsÚ Dobšiná

Prvý optický internet už aj v Dobšinej

Mesto Dobšiná je ďalšou lokalitou, kde spoločnosť free-zona s.r.o. so sídlom v Rožňave v spolupráci s VSD a.s. nainštalovala optickú sieť. Prvá optická sieť v meste Dobšiná poskytuje vysokorýchlostný spoľahlivý internet, digitálnu televíziu tv2go, digitálny telefón a Bezpečnostnú službu. Optická sieť poskytuje spoľahlivosť a odolnosť voči bleskom, čo zabezpečuje optický kábel, ktorý je ukončený priamo v dome, prípadne v byte klienta.

Ako pre Dobšinské noviny uviedol konateľ spoločnosti free-zona s.r.o., Ing. Dušan Černaj.: „Maximálna rýchlosť internetu je 150 Mbit/s, základný internet poskytujeme už od 9,90 eur s DPH. Internet je časovo a dátovo bez obmedzení, bez FUP a agregácie. Digitálnu televíziu tv2go, ktorú tiež poskytujeme, môžete sledovať na 4 televíznych prijímačoch a na 4 mobilných zariadeniach súčasne. Pre sledovanie na televíznom prijímači je potrebný SetTopBox prípadne Smart televízny prijímač. Pre sledovanie tv2go na mobilných zariadeniach stačí nainštalovať aplikáciu. Televízia tv2go má 7 dňový archív na všetky televízne stanice, ktorý je dostupný na všetkých platformách."

Ako sa ďalej dozvedáme, zákazník má bezplatne poskytnutú aj Bezpečnostnú službu pre svoje koncové zariadenia (wifi router, počítač, mobil, tlačiareň). Bezpečnostná služba funguje bez potreby inštalovať software (program) do zariadení zákazníka. Služba nespomaľuje internet a zároveň chráni pred útokmi z internetu, poskytuje antivírovú ochranu v reálnom čase, či upozorní na podozrivé web stránky. Inštaláciou optickej siete v Dobšinej sa tak zvýšila možnosť prístupu obyvateľov k internetu a umožnilo to jeho zriadenie aj tam, kde to predtým možné nebolo, prípadne rýchlosti boli klasickými sieťami značne limitované. Viac o možnostiach zriadenia optického internetu nájdete na www.free-zona.sk.

Text & foto: Juraj Karika

Dopravné ihrisko **je častým terčom vandalov**

S problémom vandalizmu na verejnoprospešných zariadeniach a dopravných značeniach zápasí každé mesto a obec na Slovensku. V Dobšinej je tiež tento trend dlhodobý a rozšírený, týka sa ako verejnej zelene, lavičiek, no najnovšie aj dopravného značenia na detskom dopravnom ihrisku. Detské dopravné ihrisko sa začalo budovať v roku 2018. Jeho výstavbu financoval zo štátneho rozpočtu projekt v oblasti prevencie kriminality vo výške 20 000 €. Zámerom projektu bolo vytvoriť v mestskom parku pri Ul. SNP v centre mesta plnohodnotné detské dopravné ihrisko s využitím na výučbu dopravnej výchovy a preventívno-výchovné aktivity v oblasti pravidiel cestnej premávky.

Práve značenie na dopravnom ihrisku si často vyhliadnu osoby rôzneho veku na to, aby ho svojim konaním poškodili. V mnohých prípadoch za takéto konanie môže alkohol, ale aj obyčajná chuť sa predviesť pred kamarátmi. Ako sme sa dozvedeli, Mestská polícia v Dobšinej eviduje niekoľko takýchto prípadov počas krátkej doby, kde sa terčom vandalov stalo ihrisko.

„V priebehu mesiaca evidujeme už dva prípady poškodenia dopravného značenia na detskom dopravnom ihrisku. Páchateľov sme v oboch prípadoch identifikovali pomocou kamerového systému, ktorý je umiestnený priamo v areáli ihriska. V oboch prípadoch vandalizmu sa jednalo o mladistvé osoby, preto uloženie pokuty nebolo možné, no zákonní zástupcovia museli uhradiť vzniknuté škody," uviedol Jaroslav Plačko, náčelník Mestskej polície v Dobšinej.

Ako nám ďalej objasnil zástupca Mestskej polície v Dobšinej, v podobných prípadoch budú zakaždým využívané pokuty a vymáhanie náhrady škôd a to nielen na ploche dopravného ihriska, ale kdekoľvek, kde sa verejnoprospešné zariadenia na území mesta nachádzajú. Sieť bezpečnostných kamier kamerového systému je navrhnutá tak, aby boli páchatelia týchto činov zakrátko identifikovaní a preto by si mal každý svoje konanie premyslieť.

Text & foto: JK

HISTORICKÉ UDALOSTI V MESTE

Rok 1417 (605 r.) – v roku 1417 udelil slovenskej osade kráľ Žigmund Luxemburský jarmočné právo. Od konca 15. stor. sa uvádza osada ako mesto „civitas"

Rok 1472 (550 r.) – z historicko – umeleckých a staviteľských pamiatok dominuje v meste evanjelický kostol, postavený v tomto roku

Rok 1792 (230 r.) – bol postavený rímsko-katolícky kostol sv. Františka Xaverského v barokovo-klasicistickom slohu na mieste staršej drevenej kaplnky z r. 1746.

Rok 1862 – 1872 (150 r.) – baňa Zemberg vynášala mestu priemerne 132.940 zlatých čistého zisku ročne.

Rok 1887 (135 r.) – v tomto roku bolo v dobšinskej Ľadovej jaskyni zavedené elektrické osvetlenie, prvá elektricky osvetlená jaskyňa v Európe.

Rok 1892 (130 r.) – v tomto roku bola otvorená obecná Štátna meštianska chlapčenská škola v Dobšinej a patrila medzi najmodernejšie vybavené školy v Uhorsku.

Rok 1992 (30 r.) – bola založená prvá mestská organizácia, ktorá začala obhospodarovať lesy mesta Dobšiná. V novodobej histórii to bol Mestský lesný a drevársky podnik.

Rok 1997 (25 r.) – mesto Dobšiná uzavrelo partnerskú zmluvu s mestom Šternberk (ČR)

Rok 2007 (15 r.) – mesto Dobšiná uzavrelo partnerskú zmluvu s mestom Kobiór (Poľsko)

Rok 2012 (10 r.) – v tomto roku sa automobilové preteky „Dobšinský kopec" zaradili do najprestížnejšieho kalendára Majstrovstiev Európy.

Mgr. Etela Kukurová
kronikárka mesta Dobšiná

Žiaci ZŠ Dobšiná **na potulkách Domicou**

Rok 2021 bol Medzinárodnou speleologickou úniou vyhlásený za Medzinárodný rok jaskýň a krasu. Pri tejto príležitosti vyhlásila Správa slovenských jaskýň súťaž pod názvom „Jaskyne okolo nás“. Žiaci našej základnej školy sa do tejto celoslovenskej súťaže zapojili hneď v dvoch kategóriách. V kategórii jednotlivec - žiaci 1. a 2.stupňa a v kategórii kolektív - žiaci 2.stupňa.

Jednotliví žiaci 1.A, 2.A, 4.A, 9.A aj kolektív 6.A triedy na svojej tvorbe usilovne pracovali dlhé mesiace. A usilovnosť sa vyplatila. Ako jedna z mála škôl sme vyhrali v oboch kategóriách. A to len vďaka šikovnosti, nápaditosti a originalite prác našich žiakov. Odmenou pre nás bola beseda s jaskyniarom PhDr. Miroslavom Kudlom a exkurzia v podzemí krasovej jaskyne – Domica. Žiaľ, zrealizovanie exkurzie oddialila súčasná pandemická situácia.

Dňa 29. marca 2022 sa naši žiaci konečne dočkali vytúženého výletu do jaskyne Domica. Navštívili sme miesta, kde obyčajný turista nevkročí. Kráčali sme fascinujúcou krásou podzemia. Obdivovali sme rôzne krasové formy a pozorovali množstvo netopierov. Fotili sme všetko, čo sa dalo. Baterkami sme skúmali kvaple a pozostatky predmetov pravekých ľudí. Zážitky v nás ostanú navždy. Všetkým žiakom gratulujeme a prajeme veľa motivácie do ďalších tvorivých prác a súťaží.

PaedDr. K. Sadlowska, Mgr. M. Krivanská, Mgr. S. Plutová

Školskú knižnicu pokrstili písmenkami z cestovín

Slávnostné otvorenie zrekonštruovanej školskej knižnice sa uskutočnilo 11.apríla 2022 v Základnej škole Eugena Ruffinyho v Dobšinej. Autorka detských kníh - Lenka Šingovská za prítomnosti riaditeľa školy - Jaroslava Hutníka, zástupcov školy – Janky Liptákovej, Pavla Fajdeka, riaditeľky Domu Matice slovenskej v Rožňave – Zlatice Halkovej a jej spolupracovníčky, vedúcej školskej knižnice a koordinátorov čitateľskej gramotnosti prestrihla pásku na dverách nových priestorov školskej knižnice a oficiálne dvere do knižnice otvorila pre čitateľov našej školy. Prítomní písmenkovými cestovinami pokrstili knižnicu, aby tá mohla začať písať svoju spoločnú históriu s mladými čitateľmi.

Besedy – sprievodné akcie otvorenia knižnice:

Beseda s názvom Po stopách kocúra Felixa zaujala našich prváčikov. Prostredníctvom rozprávania z rozprávkovo čarovnej knihy s rovnomenným názvom Po stopách kocúra Felixa sa žiaci dostali do rôznych regiónov Slovenska, aby spoznali ich prírodné i kultúrno-historické osobitosti. Nerozlučným spoločníkom bol roztomilý kocúr Felix, ktorý ich sprevádzal na objavných cestách po Slovensku. „Stopovaním“ kocúra Felixa prváčikovia hravým spôsobom spoznali zvieratá, rastliny, stavby, odievanie i spôsob života našich predkov vo vybraných regiónoch. Prostredníctvom siedmich zastávok postupne odhalili spôsob života v zradných horách, v tajomnom lese, v kráľovskom meste, na salaši i na dedine, na gazdovskom dvore a pri vodnom mlyne. Pútavé rozprávanie autorky knihy umocňovali ilustrácie. Prostredníctvom nich sa žiaci preniesli do doby dávno minulej, ktorú už sami nemôžu zažiť. Vďaka tejto besede sa v detských srdciach ukryjú obrázky z nášho krásneho Slovenska, ktoré ich budú sprevádzať celým životom.

Predpoludnie pokračovalo v znamení kníh a knihomoľom z 5. ročníka naša vzácna návšteva, autorka zážitkových projektov a kníh, odhalila počas besedy s názvom Dodo v krajine permoníkov tajomný svet permoníkov, ktorí strážia podzemné poklady hôr a chránia ich pred zneužitím. Pomáhajú statočným baníkom v ich ťažkej práci a bdejú nad ich životom a zdravím, pretože ľudský život je vzácnejší ako všetky poklady sveta.

Veríme, že nové priestory školskej knižnice a knižné skvosty v nej ukryté prispejú k rozširovaniu klíčiacich vedomostných horizontov našich žiakov.

Mgr. Marína Krivanská, ZŠ Eugena Ruffinyho v Dobšinej

Amalky pôsobia nielen v Dobšinej

Vývin detí, ktoré žijú v chudobnom, inak podnetnom prostredí marginalizovaných rómskych komunít, je prostredím negatívne ovplyvnený. Ak dieťatko nemá potrebnú starostlivosť, výživu a podporu vo vývoji prvé tri roky, je ťažké neskôr to napraviť. I keď základ zdravého a úspešného života je zasadený už počas vývinu bábätka v maternici, dieťa ďalej raste a vyvíja sa veľmi intenzívne počas raného detstva. Pre psychické a fyzické zdravie je dôležitých prvých 1000 dní. Najdôležitejším v živote každého človeka je prvý rok jeho života, pretože je to obdobie, kedy dochádza k najvýznamnejším zmenám, v žiadnej ďalšej etape života už nebude prebiehať vývoj tak intenzívne.

Mnoho mamičiek však nemá informácie o tom, ako by mal vývoj bábätka v prvých rokoch života správne prebiehať, najmä ak sú to mamičky veľmi mladé a majú prvé bábätko. Často nevedia, ako môžu bábätko stimulovať a podporiť tak jeho vývin, nie sú si isté, čo je správne a čo nie. Potrebujú pomoc, chcú sa poradiť a my sme veľmi radi, keď im dokážeme rady a pomoc poskytnúť. Majú množstvo otázok súvisiacich s celkovou starostlivosťou o bábätko od narodenia a my sme radi, keď im na ich otázky dokážeme odpovedať. Ako správne dieťatko nosiť? Ako ho polohovať? Ako rozvíjať hrubú a jemnú motoriku? Ako rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie? Ako trénovať pozornosť a pamäť? Ako stimulovať vývin reči? Ako obohacovať slovnú zásobu? Aké hry a aktivity sú vhodné na rozvoj týchto oblastí? Toto je len zopár otázok, na ktoré dokážeme dať mamičkám odpovede a ukázať im aj konkrétne aktivity, hry, hračky či knihy, ktoré sú pre dieťatko v určitom veku primerané a vhodné. Preto sme vďačné za to, že v našich aktivitách zameraných na včasnú intervenciu, ranú starostlivosť o deti od narodenia v ich domácom prostredí a v práci s mladistvými matkami so zameraním na zvyšovanie ich rodičovských kompetencií môžeme pokračovať aj v ďalšom období. Naše asistentky včasnej intervencie Amalky - Julka a Mariana svoje aktivity v teréne rozbehli už počas prvých dní tohto kalendárneho roka.

Veľmi mladé mamičky, často ešte v detskom veku, potrebujú pomoc a podporu o to viac. Čo všetko prežívajú a čo cítia, keď sa stanú mamami? Ich život sa zmení už počas tehotenstva, no po narodení bábätka sa zmení od základov a nič nie je také, ako predtým. Veľa vecí v živote novej mamičky je úplne inak, než si predstavovala, najmä ak nie je na príchod bábätka pripravená. Ako sa postarať o bábätko? Ako sa postarať o seba? Čo všetko bábätko i mama potrebujú? Dievčatá majú veľa otázok, no málo odpovedí. Sú nepripravené, neisté, vystrašené, často unavené a vyčerpané, potrebám a správaniu svojich bábätiek nemusia správne rozumieť. Preto je súčasťou aktivít našich Amaliek aj podpora a sprevádzanie mladých mamičiek pri narodení ich prvého dieťatka. Mamičky sa postupne učia bábätku rozumieť a o bábätko sa primerane a zodpovedne starať. Dostanú rady, podporu a príležitosť postarať sa o svoje bábätko čo najlepšie.

Teší nás, že takúto príležitosť môže vďaka OZ Detstvo deťom dostať stále viac a viac mamičiek, a to nie len v Dobšinej. Náš tím Amaliek - terénnych asistentiek včasnej intervencie sa rozrastá a k Julke, Marianke a Magdalénke sa pridali ďalšie skvelé žienky Janka, Olinka, Andrejka a Števka, ktorá bude pôsobiť v Rejdovej. Čoskoro sa k nám pridajú aj Amalky v Snine a v Lučenci. V Rejdovej a v Lučenci v najbližších dňoch pribudnú aj DeDe - herničky pre bábätká.

No prv, než sa nové Amalky rozbehnú do terénu a pustia do práce, potrebujú si „oprášiť svoje vlastné mamičkovské skúsenosti, zopakovať a upevniť si vedomosti a informácie, oboznámiť sa s hračkami a aktivitami, aby vedeli mamičkám správne poradiť a podporiť vývin detí. Preto v predchádzajúcom období v našom Domčeku prebiehalo intenzívne vzdelávanie na témy súvisiace s ranou starostlivosťou, napr. čo všetko práca mentoriek so sebou prináša, čo je etický kódex, ako má prebiehať návšteva v rodine, ako majú prebiehať aktivity s dieťaťom, ako má prebiehať rozhovor s mamičkou, ako sa má mamička pripraviť na pôrod, čo všetko potrebuje mamička mať pripravené a zariadiť po návrate z pôrodnice, ako bude prebiehať vývoj bábätka od narodenia po mesiacoch, akými hrami a hračkami môže mamička tento vývin podporiť, či a akým spôsobom má mamička bábätko nosiť na rukách, aké Montessori aktivity a hračky môže mamička s dieťatkom robiť doma a ako si môže jednoduché, no veľmi efektívne hračky pre dieťatko doma pripraviť.

Projekt „Amalky - raná starostlivosť v domácom prostredí rodín z MRK“ je podporený z programu ACF - Slovakia, ktorý je financovaný z Finančného mechanizmu EHP 2014-2021. Správcom programu je Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou otvorenej spoločnosti Bratislava a Karpatskou nadáciou. Projekt: „RC Domček – alokované detské kútiky pre bábätká“ je realizovaný vďaka podpore Programu rozvoja rómskych komunít, ktorý realizuje Karpatská nadácia v spolupráci s Nadáciou Ekopolis.

Ďakujeme za finančnú pomoc a podporu všetkým našim podporovateľom, pretože bez vašej finančnej podpory by sme sa do grantových výziev nedokázali ani len prihlásiť. Ďakujeme všetkým našim podporovateľom aj za rozmanitú a bohatú materiálnu pomoc. Tiež nám a šíreniu našich myšlienok veľmi pomáhate podporou na sociálnych sieťach. ĎAKUJEME.

Ďakujeme a veríme, že sa nám spoločnými silami podarí dať príležitosť mnohým ďalším mamám čo najlepšie sa postarať o svoje bábätká a dať príležitosť mnohým ďalším deťom na lepší život. Za celý kolektív OZ Detstvo deťom

Norika Lintáková

nadácia ekopolis
KARPATSKÁ NADÁCIA
Iceland Liechtenstein Norway
Active citizens fu

Škôlkari v Dobšinej
na znak jari vyniesli Morenu

V stredu, 6. 04. 2022, sa deti z Materskej školy na Ul. SNP v Dobšinej rozlúčili so zimou jedným z najstarších slovanských zvykov – vynášaním Moreny. Aj takto sme zime chceli dať definitívne najavo, že už chceme jar. V jarnom sprievode, v ľudových krojoch, so spevom a za doprovodu harmoniky, sme Morenu priniesli až k potoku pred Mestský úrad. S Morenou sa deti rozlúčili slovami: "Nesieme Morenu, v oleji smaženú..., Morena, Morena, kde si prebývala..., Morena, Morena, obi si kolená...."

Morenu sme zapálili a hodili do potoka. Tak! A teraz sa už tešíme, že zima nadobro odišla a krásna pestrofarebná jar rozkvitne do svojej zelenej nádhery. Svoju radosť z prichádzajúcej jari deti potom prejavili spevom a krátkymi jarnými hrami. Veselú náladu do tanca im vytvárala melódia harmoniky. Rozospievala nielen deti, ale aj všetkých prítomných, ktorí sa prišli pozrieť a spríjemnili toto krásne dopoludnie. Veľmi nás teší, že po dlhšom, náročnejšom období, deti z našej materskej školy opäť mohli ukázať svoj talent a nadanie, ale aj pani učiteľky, ktoré ich na tento deň pripravovali.

Ďakujeme pánovi Karolovi Kúnovi zo ZUŠ Dobšiná za hudobný doprovod a všetkým zúčastneným, ktorí prišli a vytvorili príjemnú atmosféru pred blížiacimi sa veľkonočnými sviatkami. Poďakovanie patrí kolegyniam, rodičom, starým rodičom a všetkým, ktorí sa spolu s nami tešili a vítali vynesením Moreny prichádzajúcu jar.

Mária Gazdíková, MŠ SNP
Foto: J. Karika

DOBŠINSKÉ NOVINY – vydáva Mesto Dobšiná, ul. SNP 554, 049 25 Dobšiná, na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva v Dobšinej č.58–7/V.–2007 **IČO:** 00328197 Vychádza 12x do roka. **Evidenčné číslo MK SR:** EV 3271/09, **ISSN 1338-7375 Šéfredaktor:** Anna Macková **Redaktor:** Juraj Karika **Redakčná rada:** Mgr. Christína Brnčíková, Vladimír Václavík, Mgr. Etela Kukurová **Adresa redakcie:** Kultúrny dom, Námestie baníkov 384, 049 25 Dobšiná, tel.: 058/7941163, **Mob:** +421918615188 **Mail:** dobsinske.noviny@dobsina.sk **Grafická úprava a tlač:** Jaroslav Verlík, DIGITAL PRO, s.r.o, www.digitalpro.sk. Uverejnené príspevky od dopisovateľov nehonorujeme. Za pravdivosť príspevku zodpovedá autor. Všetky práva vyhradené!